

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETESI ÁR:
Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
MEGJELEN MINDEN KEDDEN ÉS PÉNTEKEN.

Követelőzés.

Zombor, 1906. szept. 13

Vaknak színekről, elborult elmé-
jűeknek igazságokról beszélni nemde
hiábavaló fáradság volna? Hisz akinek
szemét vagy elméjét örök sötétség fátyo-
lyozta be, azt a különböző törésű
fényugarak különböző színhatásáról
vagy a természet és élet szembeszökő
igazságairól meggyőzni demoztheneszi
ékesszólással sem lehet. E szerencsétlen
világtalanokat ezért szemrehányással
illetni vagy rajtuk csodálkozni senki
ember fiának nem jut eszébe. Mélységes
mély szájalommal nézzük szomorú
állapotukat s gyöngéd szeretettel igye-
kezünk gyámolítani őket tehetetlenség-
gükben.

S vannak emberek, kik e szeren-
csétlenek állapotát megkívánják. Em-
berek, kiknek sem szemére, sem lelkére
nem borított sötét éjszakát a természet
mostohasága, nem akarnak látni. Egy-
oldalú szenvedélyük nagyra nevelésével
vonnak felhőt testi és lelki szemük elé.
E felhő fátyolán keresztül úgy látják
a valóságot, ahogy a szenvedélyüknek
tetszik s nem olyannak, amilyen. A

legegyszerűbb igazságok fényugara nem
képes a lelkükbe villanni a vastag köd-
burkon keresztül, mit az izzó gyűlölet
vont a lelkük köré.

Ilyen gyűlölködő szenvedélytől
elvakított emberek a mi nemzetiségeink.
Vannak közöttük, akik attól a szem-
pillantástól fogva, hogy hontalanságuk-
ban hazát nyertek e magyar hazában,
rut hálállansággal fizettek a jótéte-
ményért s úgy látszik, azzal akarnak
fizetni tovább is. Ugy jártunk velük,
mint a Pheedrus jólelkű embere a der-
medt kigyóval. Addig, addig melengette
kebelében, míg feléledt s megmarta.
Befogadásuk óta még mindig a magyar
nemzet ellenségeinek táborában láttuk
őket, azokkal fúnak egy követ. Ellen-
ségeink botor reménykedéseikben száz-
szor megcsalták őket, de ők százegyed-
szer is rámentek a mézes madzagra,
mit azok nyújtottak nekik. A vak gyű-
lölettől nem látják, hogy akik a szabad
magyar nemzetnek ellenségei, nekik is
ellenségeik, mert minden szabadságnak
esküdt ellenségei. Jelek mutatkoznak,
hogy a bécsi kéz újra munkál közöt-
tük. Nagyon bátrak, sőt vakmerőek

nemcsak félreeső helyeken, honnan ki
nem hangzik hozzánk a vezetőik izgató
szava, hanem az egész ország színe
előtt a parlamentben is. Fittyet hány-
nak a természetes evolúciónak, mely a
nemzeti jogállam ideájának megvaló-
sítása felé törtet feltartóztatlanul,
elhazudják a történelmi jogot s ennek
azt a nyilvánvaló folyományát, hogy
az ezer éves magyar állam csakis ma-
gyar nemzeti állam lehet.

Még elszomorítóbb jelenség, hogy
szellemi vakságukat erkölcsi vaksággal
tetézik. Amit hűséges szolgálataik fejé-
ben a szabadság- és jogtipró hatalomtól
meg nem kaphattak, csodálatos jogesa-
varó okoskodással minden szemérem
nélkül rajtuk követelik, akik ellen az
első jeladásra mindenha készek voltak
fegyvert ragadni s fegyverüket védtelen
asszonyaink és gyermekeink ártatlan
vérében megforgatni.

A magyar nemzet alkotmánya
egyenlő polgári jogokat biztosít a haza
minden fiának különbség nélkül, akár
magyar, akár német, akár mi más nyel-
ven imádja istenét. A polgári jogegyen-
lőséget követelni nem kell, mert meg-

A „BÁCSKA” TÁRCÁJA.

Zöld erdőben . . .

Zöld erdőben elbolyongva járok,
Valakire de hiába várok . . .
Zöld erdő is azt susogja nékem:
Elfeledtél, elfeledtél régen.

Rám hajlik a gesztenyefa ága . . .
Bús szívemnek nincs, csak ez a vágya:
Boruljon rám gesztenyefa lombja,
Zöld erdőben térjek nyugalomra.

Akit ketten szerettek.

Írta: dr. Hannig Györgyné.

Klárka volt a neve. Aranyfürtű, ábrán-
dos kis Klára Ott nőtt fel a Ladányi pusztá
hársfával beültetett kertjében, özv. atyja mel-
lett. Anyját 3 éves korában hirtelen veszíté
el s így ő lett édes apja féltett kincse, szemé-
fénye. Klárka ábrándos, kis lányka volt.
Gyermekkorában igen szerette a tündérmesé-
ket. Sokszor a Ladányi pusztát is tündérmesé-
nek képzelé s azt hitte, ő a királyné benne,
csak a mesebeli királyfi hiányzik. Iskoláit
otthon végezte, az alig 15 perenyire lévő
Hársvölgy község öreg tanítója oktatta.

Felnövekedve, órákig elbolyongott a kö-
zeli erdőben s a természet csodás hatalma
néha úgy magával ragadta az ifju leányt, hogy
összerezett s mintegy álomból felriadva né-
zett körül, ha a pusztai harang estimára kon-
dult. Ilyenkor futva ment haza s este alig
várta, hogy egyedül lehessen kis szobájában
ábrándvilágával. Néha esténként kiült a hársfa-
sorba s kedvelt költeményeit olvasságta S ha
messziről a szél bus tilinkó hangot repített
feleje, szíve hevesen dobogni kezdett, lélegzete
elállt s azt hitte, most meg kell jelennie álmai
lovagjának. De mindhiába, a várva-várt lovag
nem jött s Klárka szeméibe köny lopódzott.

Ladányi otthon ülő ember volt. A falu
lelkésze s az öreg tanító társaságában el-el-
kártyázott, elborozgatott. Nem is gondolta,
hogy Klárkának mások társaságára, barátnőkre
volna szüksége. Nem gondolta, hogy az a leány,
ki anya nélkül nől fel mindenkitől elhagyatva,
alkotni fog magának egy képzel világot s
lelke majd annak él.

Midőn Klárka betöltötte 17-ik évét, aty-
jának új ismeretsége akadt. Az alig 1 órányira
fekvő Virághalom új birtokost cserélt.

Véghidy Oszkár volt az új birtokos neve.

32—34 év körüli komoly, higgadt férfi. Mi-
kor látogatást tett Klárkának, így szólt
Ladányihoz:

— Remélem, jó szomszédok leszünk s
ha nem veszik tolokodásnak, gyakran felkere-
sem önöket.

S csakugyan e naptól fogva minden
másodnap estefelé megállott Véghidy négyes
fogata a Ladányi pusztán s többnyire csak a
holdvilág mellett tért haza.

Klárka szívesen vette Véghidy látoga-
tásait. Hisz ellátta őt könyvekkel, elmentek
többször atyja kíséretében kocsikázni, szóval
változatosabbá vált az élete. Sokszor, ha a
négy szürkéből álló fogat berobogott a pusztá-
ra, azt hívé, hogy a mesebeli királyfi jön
érte. De bármilyen kedvesnek találta is Vé-
ghidy, mégis másnak képzelte ábrándja lo-
vagját. Ifju lovagját, aki megérti a szellő sut-
togását, el tud merülni a csillagok ragyogásá-
ban s versenyt tud dalolni az erdő madaraival.
S Véghidy ennek ellenkezője volt. Többnyire
a jó természéről, a szép lovakról, vadászatról
beszélt. Aztán az a sok szép könyv, mit neki
hozott, mind érintetlen volt, látszott, hogy
tulajdonosa nem merült el olvasásban. Persze

van s ha a polgári jogok gyarapításra, kiterjesztésre szorulnak is, a gyarapítás és kiterjesztés ép oly mértékben kívánatos a magyar nemzet tagjainak, mint a nemzetiségek szempontjából.

A mi nemzetiségeink követelődése azonban más természetű: állami jogok kellenek nekik, az államalkotó magyar nemzettel egyenlő jogu államfelek akarnak lenni. Ezért fészkelődnek, ezért szövetkeznek, ezért kilincselnek, ha szerét ejthetik, a hatalom előszobájában is minden rossz tapasztalásnak ellenére. Ám tegyék, de bizunk a magyar nemzet erejében, hogy valamint a multban meg tudta védelmezni szabadságát, függetlenségét, jogait és alkotmányát minden ellenség ellen, ez államosdi ábrándban rejelő veszedelmet is el fogja hártani magáról.

Tisztviselők fogyasztási szövetkezete.

(T. A.) A tisztviselők által megtartott alakuló gyűlésen megválasztott szervező bizottság tagjait Vértési Károly elnök folyó évi szeptember hó 10 ére hivta össze értekezletre.

Az elnök a szép számban egybegyűlt tagokat melegen üdvözlővén, az ülést megnyitottnak jelenti ki és előadja, hogy a mai értekezlet tárgya kizárólag a létesítendő tisztviselői fogyasztási szövetkezethez szükséges adatok előterjesztése és alapos megvitatása, hogy ezek folytán a gyűjtött adatokból összeállított munkát a később összehívandó tisztviselői nagygyűlés elé terjesztessék megvitatás és elfogadás végett.

Előadja továbbá, hogy több hasoneélu szövetkezettel lépett összeköttetésbe, melyek az alapszabályukat rendelkezésre bocsajtották, a „Hangya“ szövetkezet pedig ajánlatot is nyújtott be hozzá, mely szerint hajlandó a zombori tisztviselői fogyasztási szövetkezetének a szükséges különféle árukat szállítani. Megjegyzik azonban, hogy a „Hangya“ szövetkezet eddigelé még sehol sem vált be.

Az elnöki előterjesztések után megindult az eszmecsere és a vitában többen vettek részt.

Rác Soma előadó tömör beszédben rámutat arra, hogy a budapesti hasonló szövetkezetek példái a mi viszonyainkra nem alkalmasak, a „Hangya“ szövetkezet feltételei pedig annyira terhesek, hogy azok alapján nagy nehézségbe ütköznék a dolog alapos megoldása. De a „Hangya“ szövetkezetnek beküldött kész alapszabálytervezetét fel lehetne használni, úgy hogy az üresen hagyott helyeket az itteni viszonyoknak megfelelőleg kellene kitölteni. Indítványozza azonban, hogy legcélravezetőbb volna az, ha a zombori viszonyokkal meg egyező vidéki fogyasztási szövetkezetek alapszabályait szereznők meg, esetleg személyesen győződnenk meg e szövetkezetek működéséről és életképességéről, a szerzett tapasztalatokat pedig a magunk javára értékesítenénk. Nem helyeshi azt sem, hogy egyes kereskedőkkel álljunk kapcsolatba, mert az már fenálló kapcsolatokat sértene.

Fodor Mihály azon nézetének ad kifejezést, hogy miután kevesen vagyunk ahhoz, hogy szövetkezetet alakítsunk, hát mielőtt e fontos lépést megtennők, nagyon is meg kellene gondolnunk a dolgot, nehogy később az ügy rossz fordulatot vegyen. Ezen nézeteit hosszasan fejtegeti és iparkodik meggyőzni az értekezletet arról, hogy kevés a tisztviselői létszáma ahhoz, hogy a fogyasztási szövetkezet nehézségeivel megküzdhesen.

Inhoff József gazdasági titkár véleménye szerint a kereskedőkkel való szövetkezés nem volna helyes és nem vezetne célra, tehát más alapon kell megoldást keresni: talán házi kezeléssel.

Rác Soma felveti a kérdést, hogy tartunk e házi kezelésben mindenféle árucikket raktáron, mint ahogy már egy izben volt is ez Zomborban? Megjegyzik, hogy nem rajong ugyan a mindenféle árucikkek raktáron való tartásáért, mert ez sok kellemetlenséggel jár és nagy terheket is ró a szövetkezetre, de kívánatosnak tartja, hogy a legszükségesebb és a legnagyobb nehézséggel beszerezhető árucikkek, mint pl. cukor, kávé, fa, zsír, hus stb. szövetkezet útján nagyban szereztessenek be, mert így sokkal jutányosabban jutunk hozzá. Vértési Károly elnök most felolvastatja

Türr Antal által írásban benyújtott és a szövetkezet mikénti menetére és létesítésére vonatkozó különféle adatokat, melyek több megszívlelendő pontot foglalnak magukban és a helybeli kereskedőkkel, iparosokkal, termelőkkel, szállítókkal való kapcsolatot hangoztatják.

Ezután az ügy minden fázisát megvilágító hosszabb vita indult meg, melyben a szervezőbizottságnak majdnem minden jelenlévő tagja résztvett és nézeteinek élénk kifejezést adott.

Elnök végül felteszi a kérdést először arra, hogy alakítunk e fogyasztási szövetkezetet? — másodsor, hogy raktárral kapcsolatos-e vagy nem?

A szervezőbizottság egybegyűlt tagjai egyhangulag odanyilatkoztak, hogy tisztviselői fogyasztási szövetkezetet okvetlenül kívánnak létesíteni a helybeli kereskedők támogatásával, de raktárt egyelőre nem!

Most az alapszabályok és a belépési nyilatkozatok elkészítése körül forgott az eszmecsere.

Csapó mérnök indítványozza, hogy előbb az alapszabályok készíttessenek el, azok a közgyűlés elé terjesztessenek s csak azután bocsajtsák ki a „belépési nyilatkozat“.

Inhoff József gazdasági titkár szerényen kijelenti, hogy az alapszabályok elkészítését magára vállalja, azt három hét leforgása alatt elkészíti, az összehívandó értekezlet elé terjeszti megvitatás és megbeszélés céljából, melynek megtörténte után az alapszabályok végleges elfogadásra a nagygyűlés elé kerülőnek.

Elnök összegezvén a szervezőbizottság értekezletének eredményét, határozatilag kimondja, hogy az alapszabályok elkészítésével Inhoff József szervezőbizottsági tag bizatik meg, ki is azokat elkészítvén, az értekezlet elé bocsajítja, s csak azok letárgyalása után fognak a belépési nyilatkozatok kibocsajtatni. Mielőtt azonban az ülést bezárná, megköszöni a szervezőbizottság tagjainak a szives fáradozását és közreműködését és egyben kintartásra buzdítja a tisztviselői kart, mert minden kezdet nehéz ugyan, de összetartással és türelemmel célt lehet elérni. Másrészt hangsúlyozza, mint azt a szervezőbizottság határozatai is kifejezésre juttatják, hogy az alakítandó

ő, ki az életet nem ismerte, nem tudta azt felfogni, hogy a nagyon ábrándos lelkek sohasem lesznek teljesen boldogok s hogy a föld nem tündérország ezer gyönyörrel, hanem tövises-rögös hely, hol az edzett erős lelkeknek is jut szenvedés. De hát ki oktatta volna erre Klárit? Anyja meghalt, apja bálványozta, az az egész puszta cselédsége becézte, minden vágya teljesült. Soha egy rossz szóval senki sem illette, idegenekkel nem érintkezett, hogy látta volna a mások küzdelmeit, szenvedéseit s így nem lehetett csodálkozni az ő lelki világán.

Pedig Klárিকা nem volt közömbös Véghidy előtt. Az a komoly férfi mindig melegebben vonzódott ahhoz az ábrándos leányhoz, úgy hogy egy napon így szólt Ladányihoz:

— Mondd öregem, nekem adnád-e Klárikát? Szeretem s életem egyedüli célja az ő boldogítása lenne.

Ladányit meglepték e szavak, hisz ő még arra sohasem gondolt, hogy az ő kis tündére valaha elhagyhatná őt, de ez a kérés gondolkodóba ejtő s belátta, hogy ennek előbb-utóbb meg kell lennie és soha jobb vőt nem találhatna, mint Véghidy. Azt, hogy esetleg

Klárিকা érzelmi világával megegyezne-e ezen házasság, egy perere sem jutott eszébe.

Véghidy távozása után magához hivatta leányát.

— Klárikám, lelkem, kérő kopogtat a házunknál. Véghidy Oszkár megkérte kezdet. Soha jobb férjet nem választhatsz magadnak, mint őt. Remélem, ajánlatát nem fogod visszautasítani.

Klárিকা ránézett apjára s már-már kimondá:

— De várom a mesebeli királyfit s az bizonyára eljön értem... Mégis meggondolta hogy apja kikacaghatná, azért így szólt:

— Te tudod, jó apám, mi a legjobb reám nézve s ön engedelmes kis leányod voltam mindig. Evvel el lett intézve Klárিকা sorsa. Másnap Véghidy megkapta a feleletet. Klárিকা éppen kint ült a hársfasorban kedves kis padján, midőn Véghidy feléje jött.

— Kicsi Klára, köszönöm jóságát, nem fogja megbánni választását soha, soha. Mindent el fogok követni, hogy boldog legyen.

Klárিকা ránézett arra a magas, erős férfira, ki ily gyengéden szólt hozzá s mikor annak becsületes, őszinte tekiütetével találko-

zott, szívébe valami ismeretlen érzés lopódzott. Szeretet, hála, valami bizonyos félelemmel párosulva. Ajka nem tudott mást rebegni, csak: Boldoggá tesz, boldoggá tesz, áldja meg az Isten érte.

Aznap este Klárিকা szemeit sokáig nem zárta le álomra. Az erdőben szedett vadvirágait rendezgette s egy kis dobozba rejté őket. Midőn kész volt, egy nehéz sóhajtás tört ki kebléből s egy könyecseppet hullatott a száraz virágra. E sóhajtással, e könyecseppel eltemette tündérorságát, mesebeli királyfiát s midőn a kis kulcsal bezárta a dobozt, befejezte leányálmait, ábrándjainak világát, nem is sejtve, hogy azok valaha még feltámadhatnak.

* * *

Két hó múlva megvolt az esküvő. Addig gyorsan mult az idő. Ladányi tömérdek szép holmit hozatott kis leányának, méltó kelengyét óhajtott adni gyermekének. Felrándultak a fővárosba is Véghidyvel együtt pár napra a szükséges butorok beszerzésére.

Véghidy a legnagyobb figyelemmel volt menyasszonya iránt. Mindennap hozott neki friss virágot, kedves kis apróságokat. Aztán egész lénye megváltozott. Ha esténként kiült

fogyasztási szövetkezetet a helybeli kereskedőkkel karöltve és nem nélkülük és ellenük kívánják szervezni.

Magyarország szederfaállománya és selyemtenyésztése.

Évek során át sok szó esett már a szederfáról, de még mindig nem annyi, hogy elég legyen. Hogy is volna elég a szóból, mikor annyi fejtegetés és szorgalmazás dacára — mely a szederfák szaporítása érdekében számtalan szakavatott tollából az országban eddigelé felhangzott — még mindig nem elég a szederfa. A selyemtenyésztés ezen felette fontos alapkelléke: a szederfa szaporítás sajnálatosan stagnál és pedig azon egyszerű okból, hogy a szederfa védelemmel a vármegyéktől a községekig immár keveset törődnek.

Am beszélnék a számok. Hazánk selyemtenyésztő vármegyéiben kiültettek az 1905. év folyamán az utcákra és egyéb közterekre összesen 204,619 drb szederfa csemétét. Ebből elpusztult 105,318 drb, tehát felénél is több. Hát ez a körülmény legottan felette sajnósan bizonyítja a községek mostoha érdeklődését a szederfa védelem és ápolása iránt, sőt ha elgondoljuk, hogy a megmaradt szederfa csemete is csupán a természet véletlen kiméletének köszönheti életbenmaradását — akkor a községek nagy részéről bátran el lehet mondani, hogy semmit sem törődnek az ügyvel.

Hosszu időn át szerzett tapasztalatunkból következtetéssel élve ha még azt is tudnunk kell, hogy ezen Isten kegyelméből megmaradt 99301 drb csemetefa ültetvényből az ápoló kéz hiánya, az általános nemtörődömség miatt a jövő években is ily horribilis pusztulások nyoma marad fenn, akkor látni szeretném azt, ki szemembe vágatná cáfolatként, hogy nem mondok igazat, ha azt állítom, miszerint nemzetgazdaságunk egyik oszlopos tényezője a selyemtenyésztés kultiválása iránt semhogy csak közömbösek vagyunk, hanem határozottan akadályt gördítünk annak fejlődése elé.

Hogy a selyemtenyésztésre nézve mily hatalmas akadályt képez az, ha a szederfák szaporítása érdekében az ujonnan ültetett csemetefákkal nem törődünk és azt legalább 70—80%-ban a pusztulásnak tesszük ki, a következőkben bizonyítom:

Klárrikával a hársfasorba, kezébe vette annak parányi kacsoit, oly édes, becéző szavakat susogott neki, hogy Klárrika nem tudta elhinni, hogy ez az a férfi volna, kit még pár hó előtt semmi más nem érdekelt, mint a gazdasági dolgok.

Ősszel megvolt az esküvő. Klárrikát elvitte az ő hatalmas, erős ura Virághalom pusztára.

Két évig élt itt nyugodtan, esendesen, mindig melegebb s melegebb érzéssel vonzóva férjéhez, ki őt minden jóval elhalmozta, s egyedül vágya az volt, hogy Klárit boldognak, vidámnak lássa. S Klárrika finom lelke megérezte e gyengédséget s azért végtelen nagy hálát érzett ura iránt.

A gyermekkor ábrándvilágával szakított teljesen. A kis bezárt doboz szekrénye fenekén pihent és soha még felbontva nem volt. Nyugalma nem zavarta semmi. Legfeljebb ha urának erős, parancsoló hangja behallatszott szobájába, amint a pusztai cselédségnek rendeletet adott, olyankor valami félelemszerű érzés fogta el s magát oly parányi semmiségnek érezte urához képest.

(Vége köv.)

Magyarországon az 1905. évben volt 567,788 drb használható, illetve lombozható idősebb szederfa. Ezzel szemben volt az országban az elmúlt évben 109,790 selyemgubó termelő család. Vármegyénként megosztva jutott minden tenyésztőre átlag 5 6 drb szederfa, míg országos átlag szerint 5 1 drb. Az ország tenyésztői között ki lett osztva 1.756,640 gramm selymérpote, miből átlag minden tenyésztőre jutott 16 gramm. Ezen 16 gramm petehernyő gyakorlati számítás szerint kellőleg elegendő táplálék mellett legkedvezőbb esetben 48 kiló, közép eredmény esetében pedig legalább 30—35 kiló gubót termel. Csakhogy ezen petemennyiségnek, hogy ily eredményt érjen el, szükséges 6—7 métermázsza szederfa levél. Nálunk azonban legjobb esetben jut egy tenyésztőre 3 métermázsza levél, tehát a szükségesnek csak fele. Lehet e ilyen a legjobb igyekezet mellett is a selyemtenyésztés elérhető eredmény határát kellőképpen kihatni?

Dacára, hogy honi selyemtenyésztésünk immár aranykorszakának küszöbén áll, mégis világosan bebizonyítható az is, hogy külföldi selyemtenyésztő országokkal szemben, hol elegendő szederfa áll a tenyésztő rendelkezésére, évente termési mennyiségben mennyit károsodunk. Lássuk csak például Franciaország selyemtenyésztését. Franciaországban 137,000 tenyésztő képes évente átlag 8.575,000 kiló gubót termelni. Magyarországon azonban az 1905. évben 109,790 tenyésztő, tehát csak 27 ezerrel kevesebb, mint Franciaországban, nem termelhetett többet 1.959,213 kiló gubónál. Majd egy negyed részét, mint Franciaország. Világos ilyen, hogy míg Magyarországon egy tenyésztő a kevés levél miatt csak egy uncia pete (25 gramm) után alig érhet el 30—35 kiló gubótermést, addig a francia tenyésztő 55—60 kiló gubót termelhet.

Ez tenyésztőnként is nagy különbség, hát még országos eredményben. Minden utópia nélkül állíthatjuk, hogy tehetségünkhöz képest a nagy levélhiány miatt évente legalább 1.500,000 kiló gubóval károsodunk, mi megfelel körülbelül 2.000,000 kor. értéknek, amitől a szegény tenyésztő nép elesik, azon most már mondhatni lehet vis maiorként beálló tehetetlen helyzet miatt, hogy levélhiány a kapott hernyónak csak negyed-ötöd részét nevelheti fel, holott a többi felnevelése is csak egy fáradságába kerülne.

A tenyésztő megrövidülése mellett azonban a munkásnép ezrei is tekintélyes összegtől elesnek. A múlt évben a selyemiparral foglalkozók keresete a gyárakban és raktárakban 1.700,000 koronát tett ki 1.959,213 kiló termelt gubó feldolgozásánál. Lenne gubótermésünk 1.500,000 kilóval több, mint ahogy lehetne is, ha elég levél volna — akkor kétségtelenül a munkások keresete is legalább 1.000,000 koronával emelkedne.

Ezekután, amidőn még nem mulasztatom el azon fontos körülményt felemlíteni, hogy a magyar selyem minősége bármely külföldi selyemmel minden tekintetben megállja a versenyt — kérdeznők Magyarország közgazdasági életét irányító fórumától, vajjon rájött-e arra, hogy selyemtenyésztésünk ma már külföld előtt milyen jelentőséget képvisel. Vajjon olvassa-e évről-évre azt a sokatmondó jelentéseket, melyekkel az országos felügyelőség a selyemtenyésztés fokozatosan emelkedő fejlődéséről vármegyénként beszámol. Ha olvassa, akkor lehetetlen, hogy kikerülte volna a figyelmét az a körülmény, hogy a szederfa-

tenyésztés esigalassusággal halad, sőt nem halad, hanem áll. Mindez azért van, mert a szederfa szaporításnak nincsen igazi törvénye.

Avagy talán az 1894. évi XII. t. c. 46. és 47. § a mely azt mondja: — „hogy mindenütt, hol a szederfatenyésztésre (marus alba) úgy a talaj, mint az éghajlati viszonyok alkalmasak, selyemtenyésztés üzetik, vagy meghonosítása remélhető a szederfatenyésztésre különös gond fordítassék” — ez volna a szederfa szaporítás törvénye?!

No hát ez a cikkely, magyar jogász kifejezéssel élve, már megvembesedett. Ezen §-nak rendelkező tartalmából elmondhatjuk: ha akarom vemhes, ha akarom, nem vemhes. Vagyis ha akarom különös gondomat képezi a szederfa szaporítás, ha akarom nem. Bebizonyították ezt a közelmúltban Zemplén és Abauj-Torna vármegyék, melyek ezen törvény ellenére vemhes kifogással egyszerűen kijelentették, hogy ők szederfát nem ültetnek, mert nekik selyemtenyésztés nem kell. És mi történt azután? Talán az 1894. XII. t. c. visszavágott? Dehogy, ellenkezőleg. Az állam részéről a legnagyobb készséggel még gyümölcsfa-csemétét kaptak kedvezményes árban, mint például Abauj megye is. Ilyen a szederfa szaporításnak eddig egyetlen és kifogatható törvénye. Vagy legyen a törvény törvény és ne csak írott malaszt, mivel írott malasztal csak a próféta élhet, de selyembogár nem. A selyembogárnak levél kell, még pedig sok. Ha megtudjuk a madarakat védeni az énekeért és tüzzel-vassal előmozdítani a szaporítását azért, mert hasznos — akkor tudjuk megvédeni a selyembogarat a selymeért, mert az még hasznosabb és védjük meg annak egyedüli életgyökerét: a szederfát.

Végre értsük meg már egyszer, hogy a selyemtenyésztés a szegény nép nélkülözhetetlen kenyere. Szent és elodázhatatlan tennivalója lenne tehát a kormánynak elsősorban is a szederfa védelmére és akadálytalan szaporíthatásának biztosítására oly törvényt alkotni, melyet félremagyarázni vagy más iránybani hasznosítás szempontjából hatálya alól kibevni ne lehessen. Határozott törvény kell, melynek szavai világosan mondják ki, hogy Magyarország azon 39 vármegyéjében, hol a selyemtenyésztés eddigelé talajra és éghajlatra talált: akár községi közdülő, akár törvényhatósági, akár állami utakra vagy egyéb közterekre kizárólag csak a szederfa ültetessék. Oly törvény kell, mely a kiültetett szederfa-csemete gondozása és védelme körüli teendőket felelősség teljességének súlyát a vármegyei alispántól kezdve a község jegyzőjéig a pénzbírságok skálájának láncolata biztosítsa.

Akkor, ha ez meglesz, bizton hiszem, hogy a község előjárója hamarabb észreveszi, hogy a facsemete körül nincsen védő karó, hogy melyik facsemete döntetett ki állat által vagy hogy melyik száradt ki és mi okból? Akkor majd a szederfa védelem is képez a közigazgatás gépezetében legalább oly respektált és bírságterhes jelentőséget, mint például, hogy a sok közül egy nagyot mondjak: a lóhere védelmére szolgáló arankaírtás!

Felette szükséges, hogy ez bekövetkezzék, mert csak ily törvény védő palástja mellett boldogulhat tovább selyemtenyésztésünk és csak így haladhat akadálytalanul felvirágzásának arany korszakába.

Király Béla.

H i r e k .

Kinevezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Balassa Károly és Kótay Ferenc okleveles tanítókat a csantavéri állami elemi népiskolához rendes tanítókká nevezte ki.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Kovács Zoltán pénzügyi fogalmazót pénzügyi segédtitkárrá kinevezte és a zombori pénzügyigazgatóságához helyezte át.

Kinevezés. A zombori törvényszék elnöke Sátrán István bécstopolyai lakost a zombori törvényszékhez hivatalszolgárává nevezte ki.

Kitüntetett műkedvelő fényképész. A soproni országos műkedvelő fényképészeti kiállításon Krump Vilmos felső kereskedelmi iskolai tanár Alkonyat c. hangulatos gumminyomású képeért bronz érmet nyert.

Közgyűlés. Zombor sz. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 15-én, szombaton rendkívüli közgyűlést tart.

Dr. Balogh Ernő beszámolója. A verbázi kerület országgyűlési képviselője, dr. Balogh Ernő, a múlt szombaton, kisasszony napján, Kulán, vasárnap pedig Topolyán mondott tájékoztató beszédet az országos és a megyei politikai helyzetről. A kerületébe lerándult képviselőt Kulán a vasúti állomáson a járás nevében Széchényi Tamás főszolgabíró, a község nevében Borovánszky Gyula, a függetlenségi párt nevében pedig Schlagger Nándor pártelnök üdvözölte Lengő zászlókkal, hosszú kocsissal kísérte a polgárság a község házához, melynek udvarán mondotta el általános ütszész mellett nagyszabású beszámoló beszédét, mely után a község tanácstermében Kula és Torza község több küldöttségének óhajait hallgatta meg. Délben a kaszinó helyiségében diszebedt volt.

Topolyára vasárnap délután érkezett Balogh Ernő. Ott is nagy számu lelkes közönség fogadta s Császár Péter, topolyai járási főszolgabíró s Jedlicska Mihály községi jegyző üdvözölték. Beszédét a község házában mondotta el. Több küldöttség fogadása után este a Csernus féle vendéglőben lakoma volt a népszerű képviselő tiszteletére.

Szabad kéz. Ily című vezércikkünkre válaszul helybeli lapársunk, a Szloga. Kevés szavunk lehet rá. Oly magas lóhátról beszél, mintha ő maga volna a jog és igazság s az a szegény magyar nemzet, mely annyi vért ontott a maga és mások szabadságáért tatár, török és német ellen, a jogtörő önkény megtestesülése volna. Arról nem szólunk, hogy a mi igazságunk, melynek megingatására nem is vállalkozik, mert megingathatatlan, az ő szemében erőszakolt, koholt valami; arról sem, hogy állambontó törekvéseik leleplezésével csak gyöngeségünket és ügyetlenségünket takargatjuk. Ezek szótízek. De hogy a nyugat jogá szaihoz utasít bennünket, hogy megtanuljunk tőlük, minő szükségletekről kell új jogállamnak gondoskodnia, az sok. Először azért, mert a Bácska már akkor irogatott róluk, mikor a Szloga fiatal jogászai még hátulgombolós nadrágban jártak, ha jártak; másodszer azért, mert a kipécézett pont előtt és utána mondottakat fiskális fufanggal elhallgatta. Hiszen mi, kedves lapársunk, nem azt kifogásoltuk a költségvetésről irt kritikájukban, hogy kulturális és humánus intézmények támogatását sürgetik, hanem hogy a magyar állam költségvetésétől szerb kultúra támogatását követelik, holott az nem a magyar, hanem a szerb állam feladata. Ezzel aztán halomra dől az a közönségük tapsaira számító rabuliztika is, mely szerint ha az állam az adózó polgárnak csak egyéni szabadságát és vagyonbiztonságát tartozik oltalmazni, az ezek biztosítására szükséges költségeken felül fenmaradó adórészetet térítse vissza szerbjeinknek s azok majd gondoskodnak maguk kulturális szükségleteik kielégítéséről. Hogy a Szloga csak így szerezhetett örömet olvasó közönségének, sajnáljuk érte, de elhallgatni ott, ahol igazságtalansággal találkozzunk, nem fogunk, nem a Szloga, hanem a béke kedvéért sem.

Halálozás. Rákits Tivadar a szabadkai takaré- és hitelintézet pénztárnoka folyó hó 10-én Szabadkán elhunyt.

Virilisták névjegyzéke. Zombor sz. kir. város tanácsa közbirre teszi, hogy az 1886. évi XXI. t. c. 25 §-ának rendelkezéséhez képest a legtöbb adót fizető bizottsági tagok névjegyzéke a folyó évről elkészített adókimutatások alapján az igazoló választmány összeülése előtt és pedig folyó évi szeptember hó 10-étől 18-áig Gyurisits György városi főjegyző hivatalos helyiségében a hivatalos órák alatt betekintheők, a netáni felszólamlások ugyanezen idő alatt a városi polgármesternél benyújthatók.

A zombori Napközi Otthon zárószámadása. Humánus célu egyesületünk most adta ki az 1905/6 évről szóló zárószámadását. A kiadások rovatában: élelemre 1905. november 6-tól 1906. április 2-ig címen 458 30 korona szerepel. Mennyi didergő, éhes gyermek szükségét enyhítette a meleg szivű nők gondoskodása! Az egyesület évi bevétele 5662 70. — kiadása 986 38 korona volt. Tiszta vagyona 4676 32 korona.

Szüreti mulatság. A zombori katolikus legényegyesület folyó hó 16-án táncmulatsággal egybekötött népies szüreti ünnepet tart. A tréfás hangu, de hibásan népieskedő meghívó szerint csöszlányokkal, legényekkel, kisbíróval és öregbíróval előadott szüreti mókákkal, szülő-korona elliccítálásával, énekekkel, a Mátyás diák (Kisfaludy Károlytól) c. színmű előadásával óhajtja szórakoztatni a mulatni vágyókat — a rendezőség.

Gyászhir. Dr. Radics Elekné e hó 5-én 32 éves korában Bácsalmáson elhunyt.

Jóváhagyott szabályrendelet. A kereskedelemügyi miniszter Bács Bodrog vármegye által a házaló kereskedelemnek Csurog község területén való eltiltása tárgyában alkotott szabályrendeletét jóváhagyta.

Eljegyzés. Tóth Kálmán Szegedről eljegyezte Darázs Antal leányát, Arankát, Zomborból. — Dimitrijevs Dusán szabadkai gör. kel. lelkész eljegyezte Mirkov Szavetta kisasszonyt Nagyikindáról — Ifjabb Sellner Gyula, az Országos Középponti Hitelszövetkezet tisztviselője, tartalékos hadnagy, eljegyezte Kék Saroltát, Kék Lajos dr. ügyvéd, volt országgyűlési képviselő és neje született Ertl Karolin leányát Apatinban.

Öngyilkos tanító. Lakkner Fülöp verbázi tanító, kit az egész község rendkívül becsült és szeretett, néhány év előtt a Telecska című hetilap volt szerkesztője, szombaton hajnalban agyonlőtte magát. Az öngyilkos tanító 73 éves volt. Immár 55 éve tanító volt Verbász községben, ahol oly nagy tekintélyre és bizalomra tett szert, hogy az evangélikus tanítók özvegyeit és árváit segítő egyesület pénztárnokává választotta. Az egyesületnek 1871 óta, tehát 35 éve volt pénztárnoka és társai a legnagyobb bizalommal viseltettek iránta, úgy hogy bár az utóbbi években többször felhívták elszámolásra, még sem szorították rája és az elszámolás eddig nem is történt meg. Az evangélikus tanítóegylet a múlt héten tartott gyűlésén elhatározta, hogy vagyont, mintegy 44 ezer koronát egy a verbázi gimnázium mellett emelendő tápintézet céljaira adja. Az elszámolásra és a pénz átadására f. hó 8-át, szombatot jelölték meg, amikor is a tanítók közgyűlése tényleg össze is ült. Képzeltető a megdöbbenés, mikor hírül hozták, hogy Lakkner Fülöp hajnalban agyonlőtte magát. Az öngyilkos tanító német nyelvű levelet hagyott hátra, melyben beismeri, hogy 19576 koronát elcsikkasztott. Elmondja, hogy a játékszenvedély vitte a romlásba. A pénzt a börzén játszotta el. A sikkasztást úgy követte el, hogy az érdekeltek váltóit és kötelezvényeit nem váltotta be, hanem — hogy a fölfedeztetést kikerülje — a kamatokat fizette utánuk. Elmondja aztán, hogy a családja teljesen ártatlan a sikkasztásban. Hozzá tartozói még az utolsó percig sem tudtak a dologról. A hatóság emberei a pénztárkönyveket és az ügyiratokat lepecsételtek s a nagy büntetett ügyében a vizsgálatot megindították.

Drágább a cipő. A szabadkai cipész mesterek, szakosztályuknak a múlt héten tartott értekezletén elhatározták, hogy tekintettel a bőrarak óriási emelkedésére, a cipő árakat 25 százalékkal felemlik.

Hangverseny. Herczenberger Sándor zenekara visszaérkezett Marienbad- és Franzensbadból, ahová a fürdőidény alatt szerződve voltak. A zenekart Köblöczky Andris primás vezeti, aki Edvárd angol király előtt is játszott a zenekarral és akinek szép játékáért az angol király udvarmestere által levélileg legfelsőbb köszönetét és elismerését fejezte ki. A zenekar kedd, csütörtök és szombaton a „Vadászkürt“-ben, vasárnap az „Elefánt“ szállodában, hétfőn, szerdán és pénteken a „Korzó“ kávéházban hangversenyez. A jöhírű zenekar derék muzikusait ajánljuk közönségünk támogatásába.

Kézrekerült gyilkos. Lapunk multkori számában birt adtuk arról, hogy Morvai Józsefnét a bezdáni határban lévő földjén egy ismeretlen ember agyonlőtte. A bezdáni csendőrségnek sikerült a tettest Petrovics Dusán zombor-rancsovai szállási lakos, 26 éves, családos, földmives személyében f. hó 11-én kinyomozni. A tettes a gyilkosság elkövetése után hazahajtatott és a padlásra rejtőzött. Ott találta meg s tartóztatta le a nyomozó csendőrség. Petrovicsot a csendőrség a zombori kir. ügyészségnek átadta.

Halálos baleset. Malaczkov Miklós bácskeresztúri lakos f. hó 8-án trágahordással foglalatokodott, munkája közben a keresztúri és liliomosi országot közelében saját vigyázatlansága folytán kocsija egy árokba fordult. Malaczkov arca bukott az árokban lévő sárba és a trágával telt kocsit teljes rakományával reá fordult s a szerencsétlen ember, ki a sárból és a trágya alól menekülni nem birt, megfulladt.

Gondnokság. A szabadkai kir. törvényszék özv. Kovács Sándorné szül. Palágyi Julianna 54 éves pacséri lakost és Reiter János 26 éves fodrászsegéd, monostori lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Kifogott hulla. Lengyel András halázmester f. hó 3-án Gomboson a dunai átkelő közelében egy uriasan öltözött fiatalember hulláját fogta ki a Dunából. A hullánál talált szerelmes levelekből megállapították, hogy a kifogott holttest Singer Sámuel 20 éves kereskedelmi iskolai tanuló hullája. Az öngyilkos fiatalember ez év január 5-én tünt el Pécsről és szüleivel közölte, hogy öngyilkossá lesz. Az öngyilkosságot — a levelekből következtetve — egy zombori varróleány miatt követte el. Reménytelen szerelem üzte a korai halálba.

Uj iparvállalat Szabadkán. A Kosárfonóipar Részvénytársaság f. hó 8-án tartotta meg alakuló közgyűlését a Szabadka és Vidéke Takarékpénztár Részvénytársaság helyiségében. Az új iparvállalatnak az lesz a hivatása, hogy ez üzletágnak hazánkban oly mérvű lendületet adjon, hogy a külföldi behozatal nemcsak teljesen kiszoríttassék, de sőt idővel gyártmányaiból jelentékeny kivitel biztosíttassék. — A részvénytársaság alaptőkéje 500,000 korona.

Öngyilkossági kísérlet. Balogh Ferenc 16 éves szabadkai szabósegéd, afeletti elkeseredésében, hogy gazdája felmondás nélkül elbocsátotta, mellbe lötte magát. A golyó a melle baloldalán hatolt be és keresztülfurta a tüdejét. Állapota reménytelen.

Katonaszökevény. Nemes István gombosi illetőségű, ki a szabadkai 4. huszárezrednél töltötte a katona idejét, a napokban megszökött.

Akit anarkistának néztek. Különös kalandja volt a napokban Gutman Alfréd szegedi főkönyvelőnek, aki a szegedi Back Bernát-féle nagyüzemmalom tisztviselője. Gutmant a malom igazgatója egy hét előtt üzleti ügyben Raguzába küldte. Raguzából távirat érkezett a Back-malomba, hogy Gutmant letartóztatták. A főkönyvelőt két bécsi detektív karonfogta és a rendőrségre kísérte, mert anarkistának néztek. Megmotozták és lefényképezték. Gutman több raguzai kereskedőre hivatkozott, akik ismerik és igazolhatják személyazonosságát. A rendőrség távirati kérdést intézett Back Bernáthoz, hogy tényleg az ő malomban tisztviselő-e Gutman. Az igenlő válasz után a főkönyvelőt szabadon engedték.

Bucus Kelebián. Kelebián, az új szállótelepen szeptember 16-án, a kereszt-felmagasztalási ünnep emlékére, bucsu lesz.

Értekezlet az igazságügy-miniszteriumban. Az igazságügy-miniszteriumban a napokban Polónyi Géza igazságügyminiszter elnöklésével értekezlet tartott, melyen a miniszter meghívására a Kuria elnöke és másodelnöke, az igazságügyi két államtitkár, a kir. ítélőtábla elnökei, a koronaügyész helyettese, a kir. főügyészek és a Budapesten székelő törvényszékek elnökei vettek részt. Az igazságügyminiszter előterjesztette, hogy a felügyeleti hatóságokat évenként kétszer értekezletre szándékozik egybe hívni, melyen tájékozást óhajt szerezni a felügyeleti hatáskörbe tartozó különböző ügyek iránt, meghallgatva az e tekintetben fölmerülő nézeteket is. Az értekezlet egyhangulag helyeselte az igazságügyminiszternek ezt a kezdesét. A tanácskozás során szóba került az a mozgalom, melyet a bíróságok tagjai indítottak a bírák helyzetének javítása érdekében. A fölmerült eszmecsere folyamán az az egyhangú meggyőződés jutott kifejezésre, hogy a bírák testületi szervezkedése ily célokra nem helyesíthető s a bírói hivatás természetével össze nem egyeztethető. Egyébként is az értekezlet meggyőződött a miniszter előadásából arról, hogy az igazságügyi kormány a maga részéről mindent megtett és meg kíván tenni arra nézve, hogy a jogos igények úgy a bírói függetlenség megóvása, mint a bírák és a segédszemélyzet anyagi helyzetének javítása tekintetében teljesedjenek s a felügyeleti hatóságok is mindent el tognak követni, hogy az e részben fölmerülő kívánalmak megfelelő intézkedés céljából az igazságügyi kormány tudomására jussanak. Az értekezlet egyhangulag annak a nézetének is kifejezést adott, hogy a kétségtelenül észlelhető bajok orvoslása más úton, a bírói kar kivételes állásánál fogva, kizártnak tekinthető.

Visszaélés a hazai ipar rovására. Néhány osztrák gyáros amikor látta, hogy a magyar közönség szívesebben vásárolja a hazai ipar termékeit, iparcikkére rányomta, hogy hazai gyártmány, vagy honi ipar, vagy más hasonló jelzést, amivel megtéveszteti a vásárló közönséget. Ez ellen a visszaélés ellen kerestek orvoslást a kereskedelmi miniszternél. A miniszter most fölhiotta az iparhatóságokat, hogy a legszigorúbb vizsgálatot indítsák meg s a visszaélést az ipartörvény alapján szigorúan torolják meg.

Érdekes röpirat. Érdekes és figyelemreméltó röpirat jelent meg a napokban Budapesten, Tali Ferenc Lajos tollából „Néhány szó a magyar nemzeti állam kiépítéséről és a nemzetiségi kérdés megoldásáról” cím alatt. A szerző eleven tollal írt munkájában itt-ott kiméltelen, de mindig jóakaró hangon veti szemünkre nemzeti hibáinkat s azt sürgeti, hogy Magyarországot mielőbb iparállammá kell tenni, mert csak így lehet nagy, szabad és független. A röpirat második része a nemzetiségi kérdések megoldásával foglalkozik s annak barátságos rendezésére új és figyelemreméltó módokat ajánl a képviselőház figyelmébe. A röpirat minden könyvkereskedésben kapható. Ára 30 fillér.

Kivándorlók figyelmébe. Berlin környékén. Königswurterhausenben négy magyar munkást találtak kiéhezve és lerongyolva. A rendőrségen elmondták, hogy ügynök vitte őket a német határra s onnan egy másik ügynökkel Halleba mentek s ott elvették irásaikat azzal, hogy az anthali vasútállomáson várni fogja őket egy harmadik ügynök, aki nekik alkalmazást ad Berlinben. Hiába várták a vasutnál és amikor pénzükből egészen kifogytak, egész éjjel kószáltak Berlin utcáin s végre is elhatározták, hogy gyalog indulnak haza Magyarországra. A hatóság most haza fogja őket toloncoltatni. Így jár minden kivándorló, aki a lelketlen kufárok csábos szavaiban hisz.

Szabadjegy az államvasutak nyugdíjasainak. A kereskedelmi miniszter augusztus 1-én megengedte, hogy a magyar királyi államvasutaknak nyugdíjas alkalmazottai, továbbá feleségük és kiskorú gyermekeik, valamint a nyugdíjas özvegyek az idén egy ízben

egy-egy, azután évenként két ízben ugyancsak egy-egy utazásra érvényes szabadjegyet kapjanak. Megengedte azt is, hogy az illetők a lehetőség szerint már 1907. évi január elsejétől kezdve az államvasutak vonalain önkezelési jeggyel utazhassanak. A folyó évre engedélyezett egy-egy szabadjegyet egyelőre csak a magyar királyi államvasutak igazgatósága adja ki. A bélyegtelen kérvényeket utazás előtt legalább nyolc nappal be kell nyújtani.

Bizony, bizony, akit március megkímél, azt elviszi április, enye leg olyik beteg, ha megkönyebbül. De még a veszedelmes április is bizonyosan eltelik, a nélkül hogy e baljóslatu, enyelgő közmondást beváltaná, ha a beteg idejében megbízható s biztos hatású szerhez folyamodik. Hogy Thierry gyógyszerész balzsama kiválóképen ilyen szer, bizonyítja az ezernyi eredeti hálálkodó levelet tartalmazó füzet, melyet Thierry gyógyszerész (Pregrada, Rohitsch mellett) kívánatra ingyen és bérmentve megküld mindenkinek. Minden beteg okvetlenül olvassa el a mai hirdetést: Thierry balzsama stb. és rendelje meg a balzsamot.

NYILTTÉR.*

Tekintetes Szerkesztő ur!

Tegnap napon figyelmessé lettünk téve a „Határőr” című lap f. é. 69. számának a „Hírek” rovatában megjelent, Sevits Mitrofan gör. kel. püspök ur öméltóságának községünkben történt fogadtatását tárgyzó, de meghibbant elméjű firkonc agyából származható sületlenségekre, ahol az mondatik, hogy:

„A vegyesen szerb és németajku Sajkásszentiván község lakossága lelkesültségének oly módon adott kifejezést, hogy a rezes banda a „Gott Erhaltét” játszotta. Nem tudjuk, butaság vagy gazság vezérelte azokat az embekeket, de akármi okból játszották el ezt a nótát, a fözsolgabíró kötelessége a sajkásszentivániakat és a rezeseket kioktatni, hogy ezt máskor ne tegyék.”

Kegyeskedjék megengedni, hogy becses lapjában a közölt otromba hazugságot a valódi értékére szállithassuk le.

Elsőrendű alulírott Öméltóságát pálya udvarunkba érkezése alkalmával magyar nyelven üdvözöltem s ő a fogadtatást magyar nyelven (nem azért, mert főrendiházi tag, hanem valószínűleg azért, mert jó hazafi is) meg is köszönte, azután másodrendűen alulírott, szerb hibeim nevében szerbül üdvözöltem, mit Öméltósága szerb nyelven is megköszönt. Az egész egynéhány percig tartó aktus alatt Öméltóságának jobbán állott egyik papja, balján pedig járásunk szeretett fözsolgabírája, a vonat beérkezésekor az itteni rezesbanda a Kőlcsey himnuszt, míg távozásakor a Rákóczy indulót játszotta, úgy a megérkezés, mint távozásakor a tarackok durrogtak s a hazafias érzelmű egyházfejedelmet lelkesedéssel fogadtuk és kísértük el; ez a tiszta, való és száraz igazság. Sem a fogadtatás előtt, alatt, sem pedig utána más nótát a rezesek nem fujtak.

Ezek után már most tisztelt firkoneok azt kérdezzük, ki a buta és ki a gaz? hát ítélje meg a tisztelt olvasóközönség, de hazafias kötelességünknek ismerjük, hogy a hír beküldőjét mindaddig, míg nevének közlése mellett nyilvánosan meg nem cáfolja saját közleményét, alávaló gaz rágalmozónak tartjuk s jelentjük ki.

Sajkásszentiván, 1906. szeptember 11-én.

Bene István,
közégi jegyző.

Stevanovits Steván,
gör. kel. szerb plébános.

*) Az e rovatban közlöttekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

HIRDETÉSEK.

Értesítés.

Zombor város nagydémű közönségét tisztelettel értesitem, hogy

férfi és női divat kalap-műhelyemben

férfi és női kalapok festését, vasalását, átalakítását

a legolcsóbb áron végezem. Mindenféle átalakítást — esetleg nagyobb kalapokból gyermekek részére való alakítást — elvállalok. Az átalakított kalapok az ujjakkal versenyeznek.

Műhelyem jelenleg a Sziváci-uton, 41. szám alatt van. November hó 1-től a Dob-utca sarkára (az újtemplomtól második sarok), özv. Zsuffa Vincéné házába helyezem át.

A nagydémű közönség becses pártfogását kéri

Probojcsevics Alajos

férfi és női kalapos.

**: Valódi magyar gyártmány :
Tulipán padlómáz.**

A legjobb, legszebb és legtartósabb tulipán padlómáz háromszínű tulipán jelzéssel, csinos dobozban kapható...

3-3 egyedüli raktárban:

**Gergurov Dániel és fia
cégnél, Zombor.**

Segédjegyző.

24 éves nős, közigazgatási tanfolyamot végzett 8 évi gyakorlattal bíró egyén. ki a magyar, szerb és német nyelvet tökéletesen bírja. azonnali belépéssel, segédjegyzői vagy irnoki állást keres, melyből szerényen megélhetne. — Cim a kiadóhivatalban.

**: : Minden utáztatás és utánnomás : :
büntetendő.**

A THIERRY-féle balzsam

csakis a zöld apáca-védjeggyel valódi

Törvényileg védve
Fáradtan és leghathatósabb szer emésztés, gyomorgöres, kólika, katarus, mellfájás, influenza stb. Ára 12 kis vagy 6 dupla, vagy pedig egy nagy különlegességi üvegek patent zárral 5 korona franc.

**THIERRY CENTIFOLIA
KENŐCSE**

: : netovábbja a szerekek : :
mindennemű daganat ellen Ára két tégelynek 3-60 kor. bérmentve az összeg előleges beküldése vagy utánvét ellenében

THIERRY A.

gyógyezérez.

Pregrada, Rohitsch-Sauerbrunn mellett.

Raktár: Török József és dr. Egger I. Leó
budapesti és Vertes L. lugosi gyógyszereszeknél

Kapható Zomborban: 26-23

NÉMET városi gyógyszerháza

Szt. György-tér. Telefonszám 71.

6545/1906.

Pályázati hirdetmény.

Topolya községben lemondás folytán üresedésbe jött községi földkönyvi nyilvántartói állásnak választás útján leendő betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Ezen állás javadalmazása a községi pénztárból előleges havi részletekben 1200 korona.

Felhívtnak a pályázni szándékozók, hogy pályázati kérvényeiket (jegyzői oklevéllel bírók előnyben részesítetnek) a szabályoknak megfelelőleg felszerelve hozzám **f. évi október hó 1-éig** annyival is inkább nyujtsák be, mivel később érkezők figyelembe vételni nem fognak. A választási határnap utólag fog kitézteni.

Topolya, 1906. szeptember 5-én.

C s á s z á r,

3-1

főszolgabíró.

Házeladás.

Zomborban egy ház szabadkézből eladó, mely 2 lakásból áll, u. m.: 6 utcai és 2 udvari szobából, 2 előszobából, 2 konyhából, 2 éléskamrából, 2 fürdőszobából, 2 pincéből és 2 kamrából. Továbbá 2 virágkertetből, konyha- és gyümölcskertből, amelyben 60 nemesített fa van. A ház modern, szilárd anyagból 531 öl területen van építve, egészséges helyen, a városi park átellenében, 2 percnnyire a vasuti indóháztól. — Bővebb felvilágosítás a háztulajdonosnál **Zomborban, Vas-pálya-utca 16. sz.** alatt nyerhető.

3-2

3268/1906. sz.

Versenyárgyalási hirdetmény.

A nagybecskereki magyar királyi kincstári ispánság pályázatot hirdet a Bács-Bodrog vármegyében, Paripás községben a róm. kath. új lelkészlak felépítési munkáinak végrehajtására.

A zárt írásbeli versenyárgyalás Paripáson a róm. kath. plébánia irodájában **1906. évi szeptember hó 17-én délelőtt 10 órakor** fog megtartatni.

A kikiáltási ár a kincstár terhére eső 15520 korona 16 fillér, a község terhére kézi írás napszám címén eső 1581 korona 26 fillér, vagy ez utóbbinak természetben való kiszolgálása.

Ajánlattevő tartozik az ajánlott összeg 5%-ával, vagy a megfelelő letéti nyugtával ellátott, lepecsételt 1 korona bélyegjegyes s a kellő felírású írásbeli zárt ajánlatot benyújtani; az ajánlatnak tartalmaznia kell ajánlattevőnek azon nyilatkozatát is, hogy ő az árlejtési és szerződési feltételeket ösmeri, magát azoknak aláveti. Az ajánlatban az ajánlott összeg számokkal és betűkkel világosan kiírandó.

Az ajánlatok a helyszínen (a róm. kath. lelkészi irodában) a tárgyalással megbízott kincstári ispánnak adandók át.

A részletes tervek, költségvetések és feltételek a paripási római kath. plébánia hivatalnál betekintheők.

Elkészett, valamint utóajánlatok és táviratok figyelembe nem vétetnek.

Nagybecskereken, 1906. évi szeptember hó 7-én.

2-2

Magyar királyi kincstári ispánság.

Hungária fürdő

A fürdők használati ideje 1906. évi szeptember hó 1-től.....

Mindennap reggeli 6 órától kezdve esti 6 óráig a nagyközönség

rendelkezésre áll.

||| Gőzfürdő: |||

Urak részére

mindennap déli 1 óráig

: kedden délután is. :

:. Hölgyek részére :.

hétfőn, szerdán, pén-

teken és szombaton

d. u. 2-től 6 óráig.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap d. u. kivételével használhatják.

Diákjegyek csak kedden és iskolásleányok részére fürdőjegyek csak szerdán d. u. adatnak ki.

Allandóan friss víz folyik.

Masseur, tyukszemvágó, fodrász a fürdőben.

Telefon. Ujságok.

Legnagyobb tisztaság és kényelem.

Bérelni a fürdő-fodrásznál bármely naptól fogva lehet.

A fürdőárak a jegyelárútoroknál és Zsulyevits Mihály fürdő-fodrásznál megtudhatók.

A hölgyek legszebb disze

a fehér és tiszta arcbőr,

ezt elérhetjük a bámulatos, csodás hatásáról hírneves

Hajós-féle

ARADI IBOLYA-GRÉME

használatá által.

Szeplő, májfolt, bibircs,

bőrvörösséget és mindennemű arctisztálanságot

egy csapásra megszüntet.

Ára 1 korona, dupla tégely 2 korona.

Ibolya-oréme szappan 70 fill. Ibolya-hölgypor fehér, rózsza vagy krém színben doboza 1 kor. 20 fill. Ibolya-tej (Eau de Violette de Hajós) 1 korona.

Óvakodjunk utáztatoktól!

A bevásárlásnál csakis HAJÓS féle Aradi készítményeket tessék kérni és elfogadni.

Kapható a feltalálónál:

Hajós Árpád

gyógyszertárában Arad, Andrassy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

Kapható: Zomborban Német városi gyógyszerháza. Szent-György tér, Bácsmartonoson: Kamráth Jenő gyógyszerésznél.

10-5

Csemege szőlő.

Naponta többször frissen szedve, a legfinomabb és legnemesebb csemege és muskotály fajtákból (különként vagy kosárszámra) piaci árban kapható

KRIZMANITS IMRE

apatini-uti szőlőtelepén vagy kistemplom-
utca 12. sz. a. lakásán. 10-7

5 kgm. vétel házhoz szállítatik.

Tartós téli szőlőre már most előjegyezhető.

Vidékre 5 kgmos postakosárral
2, 2-50 és 3 koronáért (minőség szerint)
bérmentve szállítok.

3844. szám

kü. 1906.

Árlejtési hirdetmény.

A zombori kir. ügyészség közhírré teszi, hogy a felügyelete alatt álló zombori kir. törvényszéki, ugy az apatini, a hódási és kulai kir. járásbírósi fogházakban elhelyezett letartóztatottak 1907., esetleg 1907—1909. évi élelmezésének együttes biztosítása tárgyában, miután az 1906. évi szeptember hó 5-én megtartott árlejtés eredményre nem vezetett, — a szegedi kir. főügyészségnek 1906. évi szeptember hó 7-én kelt 3632 fü. számú rendeletére **1906. évi szeptember hó 17-én d. u. 3 órakor** a kir. ügyészség hivatalos helyiségében újabb zárt írásbeli ajánlatokkal egybekötött árlejtés fog megtartatni.

Bánatpénz 2000 korona.

Kikiáltási ár egy főtt étadagra 22 fillér, — 1 adag 56 dgrm fekete kenyérré 10 fillér, együtt 32 fillér és 1 adag 112 dgrm bőjti (fekete) kenyérré 20 fillér.

Az árlejtési feltételek a hivatalos órák alatt a kir. ügyészségnél megtekinthetők.

Főlhivatnak a vállalkozni óhajtok, hogy a szabályszerűen felszerelt, bélyegzett és bánatpénzzel vagy megfelelő értékű állami értékpapirokkal, vagy szintén megfelelő értékű, az állam által kamatbiztosított értékpapirokkal ellátott zárt írásbeli ajánlataikat 1906. évi szeptember hó 17-én d. u. 3 óráig a zombori kir. ügyészségnél nyujtsák be, illetve a szóbeli árlejtésnél személyesen vagy meghatalmazottaik által képviselve, jelenjenek meg.

Zombor, 1906. szeptember hó 8-án.

Popovits Aurél,

2-2

kir. főügyési helyettes.

3539. szám.

1906.

Arverési hirdetmény.

Mohács nagyközség elöljárósága az országos és hetivásárokon gyakorlandó helypénzszedési jogot, valamint a közvetvám-szedési jogot az 1907. évre nyilvános szóbeli és zárt ajánlati versenytárgyalás útján **1906. évi október hó 9-ik napján délelőtt 9 órakor** bérbeadja.

A bérlet időtartama a képviselő-testületnek 1906. évi 106. számú határozata szerint csupán egy év (1907).

A helypénzszedési jog bérletére a kikiáltási ár 15530 kor., a közvetvám bérletére 17590 kor.

A szóbeli versenytárgyalás megkezdése előtt a helypénzszedési jog bérlete ügyében 1553 kor., a közvetvám bérlete ügyében pedig 4397 kor. 50 fillér bánatpénz teendő le; ugyanannyi csatolandó készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a zárt ajánlatokhoz is, vagy azoknak a községi pénztárnál történt előleges befizetéséről illetve elhelyezéséről szóló nyugta illetve elismervény melléklendő az ajánlathoz.

Az ajánlatban megemlítendő, hogy ajánlattevő az összes árverési feltételeket ismeri és azokat magára kötelezőknek elismeri.

A feltételek a nagyközségi főjegyzőnél a hivatalos órákban bármikor betekintheők.

Csak azokat a zárt írásbeli ajánlatokat fogadja el az elöljáróság, amelyek szabályszerűen kiállítva és a kellő bánatpénzzel ellátva a szóbeli árverés megkezdése előtt az elöljáróság kezébe jutnak, és amelyekben mindegyik jogra külön-külön van föltüntetve az ajánlott bérösszeg.

Távirati vagy újajánlatokat nem fogadunk el.

Mohács, 1906. szeptember 5-én.

Fölker József,

főjegyző

Jahoda Ede,

2-2
bíró.

A címre tessék figyelni.

A nagyérdemű ruhavásárló közönségnek becses figyelmébe ajánlom a dusan felszerelt elsőrendű

ruharaktáramat,

mindennemű

: : férfi-, fiu- és gyermekruha, : :
ugymint

szőrme-, bőr- és sportkabátok,
különlegességek felöltőkben és
gyermekruhákban.

Jó munka! Szabott ár!

Kiváló tisztelettel

BONDY ARNOLD

Zombor, Kossuth Lajos (fő) utca 12. szám,
a takarékpénztárral szemben. 15-4

Pályázat.

Az őrszállási r. k. iskolához pár hónapra kerestetik egy magyarul és németül tudó okl. tanító helyettesnek. Fizetése havi 60 kor. Megfelelő működés esetén megválasztatása kilátásba van helyezve. Kérvények a r. k. iskolaszéki elnök címére **folyó hó 24-ig** Őrszállásra (Bács megye) küldendők.

Egy jó házból való fiu,
aki írni és olvasni tud,
tanoncúl felvétetik **Gromilovits András** könyvkötészetében Zomborban, Zrinyi-
utca. 3-2

ALAPITTATOTT 1848.

Hirdetmény.

Van szerencsém a nagyérdemű közönség b. tudomására hozni, hogy Zomborban (Szóntai-ut 12. sz. alatt) a mai kornak megfelelő és bármely más cégekkel versenyképes, mindennemű legizlésebb, ugymint **majolika, fehér, crem, havanna, barna, zöld és kék színben** és megfelelő **nagyságban**

cserépkályhákat

jutányos árak és pontos kiszolgálás mellett állandóan raktáron tartok.

Ezen általam készített és felállított kályhákért, főképp pedig tüzelentállásáért, valamint tartósságáért kezeskedem.

Mindennemű kályhajavításokat olcsón és jól elkészítve szállítok.

Teljes tisztelettel

Simatics Mihály,

kályhakészítő.

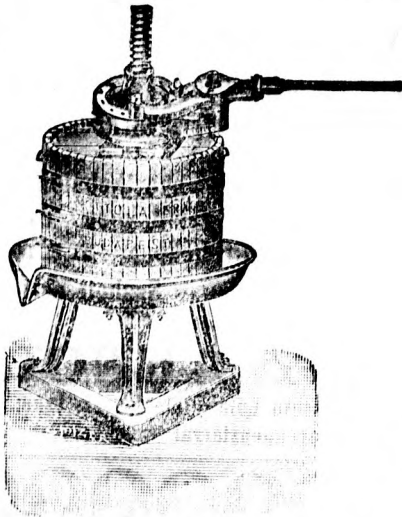
10-7

SCHOTTOLA ERNŐ

BUDAPEST

Nagykereskedő és gyáros

VI. Andrásy-ut 2. szám.

PINCEGAZDASÁGI OSZTÁLY.

Ajánlja

borpréseit,**borszivattyuit,****borszűrőit,****ruggyanta-****és****kender-tömlőket,****a szüreteléshez**és pincegazdasághoz szükséges összes kel-
lékeket.

*—37

Arjegyüket kívánatra készséggel küld.

Minden gazda saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és
csakis eredeti „BÄCHER-féle

acélekéket és tégelyacél-eketestet vásárolja.

A Bächer-féle ekék és eketestek kigazdák számára is ké-
szülnek és ugy könnyü suly, biztos járás, mint tartósság
tekintetében minden más gyártmányt felülmúlnak és munka-
teljesítés tekintetében kiválnak. Az ekefej törhetetlen acélból
készül, melyekért 5 évi szavatosságot vállalok.

Arjegyüket és árajánlatot készséggel ingyen küldök!

BÄCHER RUDOLF kizárólagos ekegyár raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

A MELICHÄR-féle cs. és kir. szabadalmazott

„UNICUM DRILL“sorvetőgép, ugy célszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet,
pontos szabályozhatás, mint tartósság tekintetében valamennyi
gyártmány között az első helyet foglalja el.Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 13 évben
26,000-nél több ily gép adatott el.

bras leirással és arjegyekkel ingyen szolgál:

MELICHÄR FERENC, csász. és kir. szabadalmazott
vetőgépgyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND, Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

ITT MEGRENDELHETŐK:

VÁLTÓK

GYÁSZLAPOK

SZÁMLAK

LEVÉLFEJEK

NÉVJEGYEK

ELJEGYZÉSI ÉS

ESKETÉSI KARTYÁK

SÍMA- ÉS

DOMBORNOMATU

MONOGRAMMOK

BITTERMANN NÁNDOR és FIA

KÖNYV- ÉS KONYOMDAI INTÉZETE

ZOMBORBAN

A VÁRMEGYE PALOTÁJÁBAN.

KÖZSÉGI NYOMTATVÁNYOKBÓL NAGY RAKTÁR.

PAPIR- és IRÓSZEREK
A BEVÁSÁRLÁSI ÁRON.

KÖNYVKÖTŐMUNKÁK ELFOGADTATNAK

ÉS A

KIÁLLÍTÁSI ÁRON SZÁLLÍTTATNAK.

TELEFON SZÁM: 18.

A „SÁCSKA“ KIADÓHIVATALA.

ITT MEGRENDELHETŐK:

HIRLAPOK

MŰVEK

NAPTÁRAK

TÁBLÁZATOK

FALRAGASZOK

KÖRLEVELEK

TÁNCVIGALMI

MEGHÍVÓK

TÁNCRENDÉK

ÉTLAPOK